

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2*

เผด็จ บุญเป็ง^{1*} พูนชัย ยาวีราข² ไพโรจน์ ด้วงนคร³ ไพโรภ รัตนขวงค์⁴

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²⁻⁴อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*Corresponding author e-mail: Phadejb@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ 2. ศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐต้องการ 3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ผลการศึกษา พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารแผนกวิชา 2. สมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐต้องการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ทักษะชีวิต (Life Skills) 3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 พบว่ามี 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) พัฒนาการบริหารแผนกวิชา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายตามหลักสูตรและแผนการเรียน (SO) 2) พัฒนาคุณภาพสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (ST) 3) พัฒนาความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (ST) 4) สร้างกระบวนการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและส่งเสริมการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน 5) พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (WO) 4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด สรุปได้ว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารงานวิชาการ; สมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

*Received: 20 February 2024, Revised: 8 March 2024, Accepted: 9 March 2024

Academic Affairs Administration Strategies for the 21st Century Professional Competency of Industrial Students in Educational Institutions under Institute of Vocational Education Northern Region 2*

Phadej Boonpeng¹ Phoonchai Yawirach² Pairoj Duangnakhon³ Pairoj Rattanachuwong⁴

¹Doctor of Education in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

²⁻⁴Lecturer of Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: phadejb@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to examine the current academic affairs administration 2) to investigate the 21st century professional competency of industrial students in construction program needed by business and public sectors; 3) to develop academic affairs administration strategies for educational institutions and 4) to evaluate the academic affairs administration strategies for educational institutions under Institute of Vocational Education Northern Region 2. The results showed that: 1. The current circumstance of academic affairs administration of educational institutions, in overall, was rated at the high level. The individual items analysis showed that the item holding the highest mean was discipline section administration. 2. The 21st century professional competency of industrial students in construction program needed by business and public sectors, in overall, was rated at the high level. The individual aspects analysis showed that the aspect holding the highest mean was life skill. 3. The development of academic affairs administration strategies for educational institutions under discipline department for developing the 21st century professional competency of industrial students in construction program consisted of 5 key strategies. Strategy 1: Developing discipline section by participating with curriculum (SO) 2: Developing digital media and innovation for quality instructional management (ST) 3: Developing knowledge underlying the 21st century professional competency (ST) 4: Constructing systematic assessment and evaluation processes, promoting the use of evaluation results for improving instructional process 5: Developing educational supervision system by using efficient technology (WO). 4 The evaluation of academic affairs administration strategies in educational institutions under Institute of Vocational Education Northern Region 2 for developing the 21st century professional competency of industrial students in construction program in overall was rated at the high and highest level which meant the strategies were accurate, suitable and feasible.

Keywords: Strategies; Academic Affairs Administration; Professional Competency in the 21st Century

*Received: 20 February 2024, Revised: 8 March 2024, Accepted: 9 March 2024

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งมีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนจึงต้องปฏิรูปทั้งระดับแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงานดังพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในมาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาต้องจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ โดยยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จะมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ที่กำหนดนโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากล โดยได้กำหนดโครงการสำคัญ เช่น โครงการศึกษาความต้องการการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งปริมาณและคุณภาพภายในประเทศ และโครงการศึกษาความต้องการการผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพตามกรอบความร่วมมือกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและสากล เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555)

สภาพปัญหาปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาผู้เรียนอาชีวศึกษาจะมีปัญหาด้านทักษะการสื่อสารและภาษาอังกฤษโดยเฉพาะผู้เรียนในสายอาชีพ ควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศให้แก่ผู้เรียนเพื่อรองรับการเข้าเป็นสมาชิก AEC ควรกำหนดให้การพัฒนาภาษาอังกฤษเป็นนโยบายหลักของอาชีวศึกษา พัฒนาให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตอาสาทำประโยชน์แก่สังคม และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้มากขึ้นและส่งเสริมให้มีสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นความสามารถในการสื่อสาร คือทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการคิด คือ ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างมีระบบ ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา คือ ทักษะการวิเคราะห์ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต คือ ทักษะระหว่างบุคคลและเข้าใจตนเอง ทักษะระหว่างบุคคลและการร่วมมือร่วมใจ ทักษะการเข้าใจและรู้ทิศทางของตนเอง ทักษะในการปรับตัว ทักษะในฐานะ

สมาชิกของสังคม (อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล, 2556) การพัฒนานักศึกษาด้านสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นกำลังคนที่มีความต้องการสูงในอุตสาหกรรมการก่อสร้าง ควรพัฒนาในทุกด้านให้ตรงต่อความต้องการของสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ อย่างแท้จริงเพื่อประสิทธิภาพในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของปัญหาการวิจัยดังกล่าวมา ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยการเสนอกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ สังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนานักศึกษาสาขาวิชาช่างก่อสร้างตามความต้องการของตลาดแรงงานด้านธุรกิจการก่อสร้างเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาคนในสาขาวิชาช่างก่อสร้างต่อไปโดยเฉพาะสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นแหล่งผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ในสถานศึกษา ที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ ต้องการ
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Method) ผู้วิจัยได้ศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้าแผนกวิชาช่างก่อสร้าง และครูผู้สอนแผนกวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2 จำนวน 4 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 รวม 60 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2 จำนวน 4 แห่ง รวม 12 คน

2. การศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมสาขาวิชาช่างก่อสร้างที่สถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ ต้องการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ ครูฝึก/ครูพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ที่รับนักศึกษาสาขาวิชาช่างก่อสร้างเข้าฝึกประสบการณ์ 40 แห่ง และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องแผนกวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษา ในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2566 4 แห่ง รวม 100 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน หัวหน้าแผนกวิชาช่างก่อสร้าง จำนวน 4 คน และครูผู้สอนแผนกวิชาช่างก่อสร้าง จำนวน 4 คน

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อยกร่างกลยุทธ์โดยใช้เทคนิคการวางแผนกลยุทธ์เป็นทีม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดสาระของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ และสร้างกลยุทธ์ ตรวจสอบกลยุทธ์ด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม โดยนักวิชาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2 และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 8 คน

4. การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 โดยใช้แบบสอบถามการประเมินความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Suitability) และความเป็นไปได้ (Possibility) ผู้ประเมินได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการศึกษา จำนวน 4 คน ผู้บริหาร/ผู้จัดการจากสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ 12 แห่งๆ ละ 1 คน จำนวน 12 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 แห่งๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จากแบบสอบถาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารแผนกวิชา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาของหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ให้มีการพัฒนาสำนักงาน ห้องเรียนห้องปฏิบัติการให้สะอาดเรียบร้อย ทันสมัยเสมอ อยู่ในระดับมาก ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ของการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารแผนกวิชา การวางแผน (Planning) พบว่า 1) มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา และตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจท้องถิ่นของนักศึกษาและตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 2) ใช้มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดองค์การ (Organizing) พบว่า 1) มีการสำรวจความต้องการในการที่จะทำการเปิดแผนกสาขาวิชาให้ตรงกับตลาดแรงงานและตรงกับความต้องการของนักศึกษา 2) จัดทำแผนการเรียนการสอนให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การสั่งการ (Commands) พบว่า 1) มีการประชุม

สร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้มีคุณภาพ นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ สร้างอาชีพให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ดี 2) มีการออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติการสอนแต่ละแผนกวิชา รวมไปถึงการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การควบคุม (Control) พบว่า 1) มีการควบคุม ส่งเสริม กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2) กำกับติดตามการฝึกงานของนักศึกษา และการวัดผลประเมินผล 3) มีการวิจัยชั้นเรียนแต่ละรายวิชาในแผนกวิชาให้เป็นไปตามแผนการเรียนและหลักสูตร

ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการวิเคราะห์ เนื้อหารายวิชา ให้ตรงกับความต้องการจำเป็น เพื่อออกแบบการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดทำโครงการ เพื่อประกวดสื่อการเรียนการสอน ของครูผู้สอน ทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมาก ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ของการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การวางแผน (Planning) พบว่า 1) วางแผน จัดทำจัดทำ การให้บริการสื่อการเรียนการสอนสื่อนวัตกรรม 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้ การจัดการองค์การ (Organizing) พบว่า 1) จัดทำแผนและโครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการเพื่อบรรจุเข้าในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา 2) จัดทำบันทึกขออนุญาตดำเนินโครงการ ตามแผนและโครงการที่ทำได้ การสั่งการ (Commands) พบว่า 1) แต่งตั้งคณะกรรมการและบันทึกเชิญประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ 2) จัดให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อแบ่งงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การควบคุม (Control) พบว่า 1) กำกับ ติดตาม ดูแล และรวบรวมสรุปผลการดำเนินงานปลายภาคเรียนและปลายปีงบประมาณ 2) นำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐต้องการ จากแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการใช้ทักษะชีวิต (Life Skills) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักศึกษา มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า 1) นักศึกษามีความจริงใจในการจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม 2) นักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะชีวิตทางด้านสังคมได้เป็นอย่างดี 3) นักศึกษามีทักษะชีวิต สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระบบความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องในงานที่ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักศึกษามีความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องในงานที่ปฏิบัติ เช่น กฎหมายเทศบัญญัติการก่อสร้าง กฎหมายแรงงาน และการประกันสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ พบว่า 1) นักศึกษา

มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาชีพการก่อสร้าง สามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระบบความปลอดภัยในงานก่อสร้างได้เป็นอย่างดี 2) นักศึกษายังขาดความรู้เรื่องกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในงานก่อสร้าง เช่น กฎหมายเทศบัญญัติการก่อสร้าง และกฎหมายแรงงาน เป็นต้น ข้อเสนอแนะควรเสริมเนื้อหาในวิชาของหลักสูตร โดยเน้นการปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎี ควรเพิ่มเนื้อหารายวิชากฎหมายการก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในงานก่อสร้างให้ครอบคลุม

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ได้แก่ 5 กลยุทธ์หลัก องค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาการบริหารแผนกวิชา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ (SO) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 8 ตัวชี้วัด 3 โครงการ 2 กิจกรรม กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาคุณภาพสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (ST) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 7 ตัวชี้วัด 3 โครงการ 1 กิจกรรม กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (ST) ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์รอง 25 ตัวชี้วัด 8 โครงการ 2 กิจกรรม กลยุทธ์หลักที่ 4 สร้างกระบวนการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและส่งเสริมการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานตามกรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 4 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2554) และตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) (WT) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 7 ตัวชี้วัด 2 โครงการ กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (WO) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 ตัวชี้วัด 2 โครงการ 2 กิจกรรม

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Suitability) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ องค์ประกอบของกลยุทธ์ กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด สรุปได้ว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จากแบบสอบถาม (Questionnaires) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารแผนกวิชา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อยพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาของหลักสูตรและแผนการจัดการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ของการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารแผนกวิชา การวางแผน (Planning)

พบว่า 1) มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา และตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจท้องถิ่นของนักศึกษาและตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 2) ใช้มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดองค์การ (Organizing) พบว่า 1) มีการสำรวจความต้องการในการที่จะทำการเปิดแผนกสาขาวิชาให้ตรงกับตลาดแรงงานและตรงกับความต้องการของนักศึกษา 2) จัดทำแผนการเรียนการสอนให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การสั่งการ (Commands) พบว่า 1) มีการประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้มีคุณภาพ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ สร้างอาชีพให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ดี 2) มีการออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติการสอนแต่ละแผนกวิชา รวมไปถึงการส่งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอน การควบคุม (Control) พบว่า 1) มีการควบคุม ส่งเสริม กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2) กำกับติดตามการฝึกงานของนักศึกษา และการวัดผลประเมินผล 3) มีการวิจัยชั้นเรียนแต่ละรายวิชาในแผนกวิชาให้เป็นไปตามแผนการเรียนและหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารแผนกวิชาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 มีความเหมาะสมและมีมาตรฐานเป็นไปตามกรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 4 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2554) และตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) อีกทั้งยังมีการกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาของหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ปินตาแสน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมากโดยด้านโครงสร้างและนโยบายมีผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด สอดคล้องกับ รณชัย คงเติม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย ที่พบว่า มีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถส่งเสริมนักเรียนในเรื่องทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้จริง ตรงตามบริบทและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในระบบการศึกษา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจการดำเนินงาน เป็นที่รวมของจุดหมาย เนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องหลักสูตร และสอดคล้องกับ นันทนา ชมชื่น (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ที่พบว่า การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หัวข้อพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาด้านอารมณ์ สังคม ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จึงได้นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเนื่องจากเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันของการบริหารวิชาการ

2. ผลการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐต้องการ จากแบบสอบถาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ทักษะชีวิต (Life Skills) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษา มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า 1) นักศึกษามีความตั้งใจในการจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม 2) นักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะชีวิตทางด้านสังคมได้เป็นอย่างดี 3) นักศึกษามีทักษะชีวิต สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนา นักศึกษาด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับนักศึกษาในการมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาชีพ มีความเข้าใจตลอดจนปรับประยุกต์ใช้กับงานได้อย่างถูกต้องโดยคำนึงถึงความปลอดภัย สอดคล้องกับ บุญสืบ โพธิ์ศรี (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะแรงงานมืออาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาในระบบอาชีวศึกษาในอนาคตของประเทศไทย ที่พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 1 ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้คือ ด้านความรู้ สถิติปัญหา การใช้สมอง องค์ประกอบย่อยได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์แบบมุ่งเป้า สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ในกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่กล่าวว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่เรียนหรือทำงาน ด้านความรู้เชิงทฤษฎีและข้อเท็จจริงเป็นหลัก และสอดคล้องกับ รณชัย คงเดิม (2561) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย พบว่า สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตเป็นอย่างมากจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพแห่งองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะให้กับมนุษย์ยุคใหม่ เพื่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้สำหรับการดำรงชีพในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง พบว่ามีกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ องค์ประกอบของกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาการบริหารแผนกวิชา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายตามหลักสูตรและแผนการเรียน (SO) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1.1 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนการสอน กลยุทธ์รองที่ 1.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารแผนกวิชาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 มีความเหมาะสมและมีมาตรฐานเป็นไปตาม

กรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 4 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2554) และตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการกระบวนการเรียนการสอน เป็นอย่างมากเพราะหลักสูตรคือหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานในการเรียนรู้อย่างชัดเจน เป็นเป้าหมายของสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ปินตาแสน (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15 ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมากโดยด้านโครงสร้างและนโยบายมีผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด สอดคล้องกับรณชัย คงเดิม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย ที่พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถส่งเสริมนักเรียนในเรื่องทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้จริง ตรงตามบริบทและความต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษาจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับเรื่องของการจัดหลักสูตร หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในระบบการศึกษา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจการดำเนินงาน เป็นที่รวมของจุดหมาย เนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องหลักสูตร

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาคุณภาพสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (ST) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 2.1 พัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอน กลยุทธ์รองที่ 2.2 สร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เนื้อหา รายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเนื้อหาวิชาและตรงกับความต้องการ มีการวางแผน จัดทำ จัดทำสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนการสอน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการเรียนรู้ที่ทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน สอดคล้องกับ มานะ ครุฑาโรจน์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0 ที่พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารประกอบด้วยทักษะยุคใหม่และการมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยมีสมรรถนะที่จำเป็นคือความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการนำสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ นันทนา ชมชื่น (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ที่พบว่า การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาด้านอารมณ์ สังคม ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จึงได้นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลกใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเนื่องจากเป็นภารกิจสำคัญของ

สถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันของการบริหารวิชาการ

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (ST) ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 3.1 พัฒนาความรู้เกี่ยวกับระบบความปลอดภัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์รองที่ 3.2 พัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ และการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก กลยุทธ์รองที่ 3.4 เสริมสร้างแรงจูงใจในความต้องการทำงานให้สำเร็จ มีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในการทำงาน กลยุทธ์รองที่ 3.5 พัฒนาทักษะการคิดเชิงบวก คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กลยุทธ์รองที่ 3.6 พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาให้มีทักษะ มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ให้นักศึกษาเกิดมีความ เป็นผู้นำ มีความรู้ สามารถสื่อสารและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ให้เหมาะกับการผู้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ในกรอบคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่กล่าวว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา มีความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การใช้ความรู้ ทักษะทางสังคมในการทำงานหรือ การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำ ความ รับผิดชอบและความเป็นอิสระในการดำเนินการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ รณชัย คงเดิม (2561) ที่ ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชน จังหวัดเลย พบว่า สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อวิถี การดำรงชีวิตเป็นอย่างมากจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในเชิงบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพแห่งองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะให้เกิดขึ้นกับมนุษย์ยุคใหม่ เพื่อ ประสิทธิภาพของการเรียนรู้สำหรับการดำรงชีพในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับ ศศิกิตติยา เทพเสนา (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็น ผู้ประกอบการนวัตกรรม ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการด้านการใช้ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ทักษะการสร้างเครือข่ายทางความคิด เป็นด้านที่มีลำดับความต้องการ จำเป็นสูงที่สุด จึงนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์หลักที่ 4 ยุทธศาสตร์พัฒนาประสิทธิภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีและ แหล่งการเรียนรู้เน้นทักษะการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม

กลยุทธ์หลักที่ 4 สร้างกระบวนการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและส่งเสริมการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานตามกรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับ คุณวุฒิวิชาชีพ 4 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2554) และตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) (WT) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 4.1 สร้างกระบวนการ วัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและมีคุณภาพ กลยุทธ์รองที่ 4.2 ส่งเสริมการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานตามกรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 4 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2554) และตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เห็นความสำคัญของการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบ มีการวางแผนในการนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีการติดตามตรวจสอบอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวัดและประเมินผล กำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน สื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสังกัด มีระเบียบแนวปฏิบัติให้สถานศึกษาดำเนินการ มีการกำกับติดตามดูแลให้วัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพสูงสุดสอดคล้องกับ ปัญจรัตน์ คำทองสุข (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษานั้นควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและการประเมินผลแก่ครูผู้สอน จัดอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยและขยายฐานเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ไชยา ประพันธ์ศิริ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ที่พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนงานด้านวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ต้องมีเครื่องมือสำหรับการประเมินที่มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบผลการประเมินร่วมกันปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้การบริหารงานวิชาการเกิดคุณภาพสูงสุด และสอดคล้องกับ พิรสิขณ์ มีสมสาร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา ที่พบว่า การวัดและประเมินผลของสถานศึกษามีความสำคัญเพื่อใช้ประเมินสัมฤทธิ์ของนักเรียนนักศึกษาว่าเป็นไปตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ซึ่งการวัดและประเมินผลจำเป็นต้องมีการปรับวิธีการใหม่ๆ หลากหลาย เพื่อจะได้รูปแบบที่เหมาะสม

กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (WO) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 5.1 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์รองที่ 5.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการนิเทศการศึกษา และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษา มีการวางแผนการนิเทศติดตามโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการนิเทศติดตามอย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่มองเห็นประโยชน์ของการนิเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพสูงสุด สอดคล้องกับ มานะ ครุฑาโรจน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุคการศึกษา 4.0 ที่พบว่า การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่อการบริหารวิชาการที่สำคัญ และช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ อนุวัฒน์ จงเดิน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ที่พบว่า การสร้างระบบกลไกการประกันคุณภาพที่เข้มแข็งภายในสถานศึกษาให้เป็นกระบวนการปฏิบัติงานปกติในสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งเสริมให้ครูคัดสรรเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการด้านวิชาการอย่างเหมาะสมและหลากหลาย

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด สรุปได้ว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการพัฒนาที่ถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาแต่ละขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ก่อนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ องค์กรประกอบกลยุทธ์ ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง ตัวชี้วัด โครงการและกิจกรรม ผ่านการตรวจสอบคุณภาพในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร คณะครู ตัวแทนผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับ ไชยา ประพันธ์ศิริ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พบว่า กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากและมากที่สุด กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนี้ ดำเนินการจัดทำอย่างเป็นระบบมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกก่อนการกำหนดทิศทางขององค์กรและกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม สอดคล้องกับ พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ที่พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภาพรวมอยู่ในระบบมาก เป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานประกอบการได้มีความร่วมมือกันบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการนั้นๆ ได้จริง ส่งผลให้ได้รับการยอมรับและสอดคล้องกับ อภิรัฐรา ทรงกิตติพิศาล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ที่พบว่า การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการมีความครอบคลุมงานหลักที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการโดยเน้นการพัฒนา

ความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นองค์รวมทั้งระบบ ให้มีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกันตั้งแต่การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติและการประเมินผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารแผนกวิชา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาของหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้มีคุณภาพ มีการสำรวจความต้องการเปิดแผนกสาขาวิชาให้ตรงกับตลาดแรงงานและตรงกับความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ สร้างอาชีพให้แก่ตนเองและครอบครัวได้

2. จากผลการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างในสถานศึกษาที่สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐต้องการ จากแบบสอบถามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ทักษะชีวิต (Life Skills) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการย่อย พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษา มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ควรบริหารงานวิชาการโดยเน้นให้การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีทักษะชีวิต มีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เพื่อเป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21 โดยสมบูรณ์ต่อไป

3. จากผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง พบว่ามีกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหาร คณะครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดของแต่ละกลยุทธ์ เพื่อนำสู่การปฏิบัติมีการประชุมชี้แจง สื่อสารสร้างความเข้าใจ ซึ่งจะนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา แสวงหาการมีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน จุดมุ่งหมายคือให้กลยุทธ์ที่ได้เสนอประสบความสำเร็จต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารแผนกวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ตลาดแรงงาน สถานประกอบและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำผลไปวางแผนการรับนักศึกษา จัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำรูปแบบไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ นักศึกษามีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและเป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาภายใต้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัด ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์ให้มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ คือ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ องค์ประกอบของกลยุทธ์ ดังนี้

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้าง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ พ.ศ. 2562*. 6 มีนาคม 2562.
- ไชยา ประพันธ์ศิริ (2561). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย คณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. สุโขทัย: วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย.
- นันทนา ชมชื่น (2563). การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 10(1), 88-99.
- บุญสืบ โพธิ์ศรี. (2560). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการสัมมนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: รัตนโรจน์การพิมพ์.
- ปัญญารัตน์ คำทองสุข. (2560). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ผ่องพรรณ ปินตาแสน. (2560). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 15. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2564). รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 16(1), 58-75.
- พิรลิลล์ มีสมสาร. (2561). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูติกิจของนักเรียนนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ ครุฑาโรจน์. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(9), 351-369.
- รณชัย คงเดิม (2561). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2554). *มาตรฐานตามกรอบของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 4*. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี 2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อนุวัฒน์ จองเดิน. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล*. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อนุสรณ์ แสงนันทนวล. (2556). *อาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศ*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://www.bme.vec.go.th>

อิฏฐิรา ทรงกิตติพิศาล (2563). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.